

Nr 3/97

Fisket etter Patagonian Toothfish og norske interesser

Gunnar Album

Barentshavkontoret i Naturvernforbundet

ISBN 82-7478-219-4

ISSN 0807-0946

Forord

Denne rapporten er skrevet i oktober 1997 og er ment som et innspill til møtet i Convention for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources (CCAMLR) som begynner i slutten av oktober i år. Den gis også ut på til engelsk.

Rapporten bygger på opplysninger hentet fra aviser i Norge, Sør-Afrika, New Zealand og Australia, CCAMLR-dokumenter, rapporter fra fiskerimyndighetene i de forskjellige landene i området og på samtaler med folk som er involvert i fisket etter *Patagonian Toothfish*. De sistnevnte ønsker i liten grad å bli sitert direkte og er i rapporten betegnet som «kilder i fiskerimiljøet».

Naturvernforbundet har mottatt støtte fra det norske Utenriksdepartementet til arbeidet med denne rapporten.

Gunnar Album
Leines, 7. oktober 1997

Innhold

1. SAMMENDRAG	5
2. PATAGONIAN TOOTHFISH	6
2.1 KVOTER OG FANGSTER	6
2.1.1 SØR-ATLANTEREN	7
2.1.2 SØR-AFRIKA	7
2.1.3 AUSTRALIA	8
2.1.4 CCAMLR	8
2.1.5 UREGULERT FISKE	10
2.1.6 NOTIFIKASJONER OM DELTAKELSE I FISKET	12
3. NORSKE INTERESSER I FISKET	14
3.1 NORSKE EIERINTERESSER	14
3.2 NORSK LINEUTSTYR	17
4. HVA KAN GJØRES OG HVA ER GJORT?	20
4.1 NORSKE REAKSJONER	20
4.1.1 MANGLENDE FISKERIKOMPETANSE	22
4.2 OVERKAPASITET OG SUBSIDIER	22
4.3 BEHANDLING AV RETTIGHETER TIL Å FISKE I CCAMLR-SONEN	23
4.3.1 NORSK FORSØKSFISKE	24
4.4 FN-KONVENSJONEN OM FISKE PÅ VANDRENDE BESTANDER	25
4.5 OPPGAVER FOR CCAMLR-MØTET 1997	25
5. KRAVLISTE	27
6. VEDLEGG	23

1.

1. Sammendrag

I 1989 flatet kurven over verdens fiskefangster ut og det ser ut til at taket for mulig uttak er nådd. De fleste av verdens fiskefelter er enten fullt utnyttet eller overutnyttet. Samtidig er landene i nord i ferd med å få kontroll over de internasjonale havområdene utenfor landenes økonomiske soner på 200 nautiske mil. Samtidig er verdens fiskeflåte alt for stor i forhold til de tilgjengelige ressursene. Resultatet av dette er at presset på fiskeressursene og på forvaltningsregimene øker. Det foregår uregulert fiske i alle verdenshav og det oppstår stadige konflikter om ressursene.

Det er derfor naturlig at Sørishavet, med store havområder og svak forvaltning og overvåkning, er blitt gjenstand for et omfattende uregulert og ulovlig fiske. En stor internasjonal flåte har lett seg fram til stadig nye forekomster av den godt betalte *Patagonian Toothfish*.

Fisket etter Patagonian Toothfish begynte i det sørvestlige Atlanterhav utenfor Argentina og Falklandsøyene/Malvinas for 3-4 år siden. Det er tegn som tyder på at disse ressursene er i ferd med å bli fisket ned. I løpet av 1996 og 1997 har fisket beveget seg stadig østover via Sør-Georgia, Bouvetøya, Prince Edward, Crozet, Marion, Kerguelen, Heard, MacDonalds og Macquarie-øyene. Det er grunn til å tro at Patagonian Toothfish finnes flekkvis rundt hele Antarktis-kontinentet innenfor og utenfor økonomiske soner og innenfor og utenfor CCAMLR¹-sonen. Det er derfor viktig å finne løsninger på forvaltnings- og kontrollproblemene før alle delbestandene er funnet og fisket ned.

Det finnes ingen sikre data om bestandens størrelse, bestandsutvikling eller bærekraftig fangstnivå. Generell kunnskap om arten som levesett, gytealder, reproduksjonsrate, levealder og annet, er også usikker.

Fisket foregår i dag i første rekke i det sørlige Indiske Hav. Her deles det ut kvoter gjennom det regionale forvaltningsorganet for Antarktis, CCAMLR, samtidig som det foregår et omfattende ulovlig fiske. Bestanden er i ferd med å kollapse. Det deltar mellom 50 og 70 fartøy i det uregulerte fisket. Flere av dem har norske eierinteresser.

Norge har et spesielt ansvar i forhold til dette fisket. For det første er vi medlem av CCAMLR, og vi har en historie i ressursutnyttelsen i Sørishavet som ikke er udelt positiv. I tillegg har flere av fartøyene som deltar i det uregulerte og til dels ulovlige fisket, norske eierinteresser.

---

¹ Convention for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources

2. Patagonian Toothfish

Patagonian Toothfish (*Dissostichus eleginoides*) er en dyphavsart som finnes over store deler av de subantarktiske havområder, men først og fremst i det sørlige Atlanterhav og sørlige Indiske Hav. Den går også under flere andre betegnelser, blant annet tannfisk, dyphavstorsk, mero, shilean seabass og black hake.

Det er gjort lite forskning på artens levesett, utbredelse og størrelse. Det meste av det vi vet har vi fra de som driver fisket. Siden den i stor grad letes opp av fartøy uten rettigheter i fisket, er det vanskelig å samle inn informasjon.

Patagonian Toothfish er en dyphavsart og fiskes på dyp helt ned til 3500 meter. Den står først og fremst i østhellinger og ser ut til å trives best nær land. Selv om den finnes spredt over et stort område, er fangstfeltene relativt konsentrerte rundt øyene i området.

Den vokser sakte og når gytemoden alder etter 10 til 12 år. Den er da rundt 70 cm lang. Fisken kan bli 50 år gammel, med en maksimumsstørrelse på 2,2 meter. Vi vet ikke mye om fiskens diett, men den fisken som tas i det sørlige Indiske Hav har først og fremst akkar og reke i magen.

Bestanden viser nå tegn til å være for hardt beskattet i de fleste områder der det drives fiske. Flere av fartøyene som fikk lisens til å fiske i argentinsk sone har gitt opp på grunn av små fangster. Fisken som landes fra områdene rundt Prince Edward, har falt fra 80-90 cm i 1996 til rundt 60 cm i 1997. Den fisken som tas nå er ikke gytemoden. Det samme gjelder fisken som tas i området rundt Kerguelen og Crozet. Gjenoppbygging av bestanden vil etter all sannsynlighet ta lang tid. Bestanden av en lignende art, Marbled Rockcod (*Notothenia Rossii*), som ble fisket ned i områdene rundt Sør-Georgia på 60- og 70-tallet, har fremdeles ikke tatt seg opp igjen.

Det kan også være grunn til å sammenligne med dyphavsarten Orange Roughy. Denne blir opp til hundre år gammel, og man har etter hvert funnet ut at den ikke vandrer - at det fiskes på mange forskjellige enkeltbestander som må forvaltes separat. Hvis dette er tilfellet med Patagonian Toothfish, kan det være grunn til å tro at den stadig forflytningen av fisket østover betyr at man har fisket ned delbestander og at man stadig flytter videre til separate delbestander. Det betyr i så fall at bestandene stort sett er fisket i hele Sør-Atlanteren og det sørlige Indiske Hav.

2.1 Kvoter og fangster

Det var russerne som startet med autolinefiske etter toothfish i internasjonalt farvann i Sørishavet, etterfulgt av chilenske fartøy i området rundt Sør-Georgia. Først i 1989 tok dette fisket seg opp da det spanske rederiet Argenova, og senere Arbumasa og Esmar, startet opp i Argentina. Boomen startet da det Røkke-eide American

Seafoods Company satte tre fartøy inn i Argentina i 1993, 94 og 95. Mange fulgte etter, og da presset ble for stort i Argentina, begynte vandringen østover.

Patagonian Toothfish fiskes i dag først og fremst i Sør-Atlanteren og det sørlige Indiske Hav. Det fiskes i mange lands soner i farvann forvaltet av CCAMLR og internasjonalt farvann. Ingen har full oversikt over hvor mye som tas og ingen har full oversikt over utviklingen i fisket og utviklingen av bestandene. Likevel gir de opplysningene man har tydelige indikasjoner på at bestanden er i nedgang i alle de områder det drives fiske i.

2.1.1 Sør-Atlanteren

Det største regulerte fisket foregår utenfor Argentina. Etter at flere fartøy, blant annet norskeide «Alida» og «Aliza Glacial», har trukket seg ut og flyttet østover, er det stort sett bare Røkke-kontrollerte American Seafood sine tre båter igjen. Det anslås at det landes rundt 4000 tonn fra dette området². Tidligere foregikk det et stort ulovlig fiske rundt Sør-Georgia, men dette er på det nærmeste opphørt etter at britene satte inn oppsynsskip³. Ved Sør-Georgia, som ligger i CCAMLR-sone 48.3, er det i 1997 tatt rundt 3800 tonn av en kvote på 5000⁴.

Storbritannia gir lisenser til utenlandske fartøy for å drive fiske, blant annet etter Patagonian Toothfish i områdene rundt Falklandsøyene, som ligger utenfor CCAMLR-sonen. Det ble tatt 682 tonn i 1996 og det er tatt 600 tonn hittil i år⁵. De beste månedene i 1996 var august til desember, mens fangstene i de første månedene i 1997 lå godt over 96-nivå, for så å falle langt under 1996 i august. Dette kan tyde på at også dette fisket er overbeskattet eller at det fiskes på den samme bestanden som i argentinsk farvann.

Chile sine fangster har gått ned fra 15 461 tonn i 1992 (som var toppåret) til 2125 tonn i 1993. Dette stemmer med bildet av et fiskeslag som er svært sårbar for overfiske.

Argentinas totalkvote var i 1996 på 11 000 tonn.

2.1.2 Sør-Afrika

De sørafrikanske kvotene rundt Prince Edward Islands i CCAMLR-sonene 58.6 og 58.7 var i 1996 på 1200 tonn fordelt på 240 tonn hver til de fem rettighetshaverne. Landingene i 1996 var på 1663 tonn. Grunnen til overfisket var, i følge sørafrikanske myndigheter, en for raus omregningsfaktor fra rund til kappet og sløyd fisk. Landingene i 1997 var på 584 tonn. Fangstene har falt merkbart siden fisket begynte tidlig i 1996⁶.

---

² Fiskaren, 4. juli 1997

³ Fiskaren, 4. juli 1997

⁴ CCAMLR fangstrappport av 29. august 1997

⁵ Falkland-Malvinas Islands Fisheries Department

⁶ Martin Purves, Sea Fisheries Research Institute, Sør Afrika

Tilsammen ni fartøy har deltatt i de fem rettighetshavernes fiske.

Fartøy	Flagg	Eier	Rettighetsperiode
American Champion	USA	American Seafood Company	28.10.96 - 20.11.96
Alida Glacial	Argentina	Birting SA	17.10.96 - 31.12.96
Aliza Glacial	Argentina	Birting SA	13.12.96 - 31.12.96
Aquatic Pioneer	Sør Afrika	Suidor Fishing Ltd	17.10.96 - 28.02.97, 02.04.97 - 31.08.97
Garoya	Namibia	Oceana Fishing Group Ltd	11.04.97 - 20.06.97
Koryo Maru 11	Japan		14.11.96 - 28.02.97
Mr B	USA		14.05.97 - 15.07.97
Sudurhavid	Namibia	Irvin & Johnson	14.05.97 - 15.07.97
Zambezi	Namibia	Bato Star	19.03.96 - 19.05.96, 30.06.97 - 31.08.97

Det er ikke alltid rederiene som eier disse båtene som har fangstrettighetene. Fartøyene blir i stor grad innleid av sørafrikanske rettighetshavere for å ta deres kvote. I 1996 var dette seks fartøy. I 1997 ble de samme fem rettighetshaverne gitt kvoter, men én av dem valgte å ikke benytte denne. De norskeide fartøyene har ingen rettigheter i Sør-Afrika i 1997⁷.

2.1.3 Australia

Australia startet i 1995-96 et toårig forsøksfiske med trål i sin sone rundt Macquarie-øyene, som ligger utenfor CCAMLR-området. Dette fisket har en totalkvote for to år på 1600 tonn. Australia har i tillegg rettigheter til fiske i CCAMLR ved Heard og Kerguelen i CCAMLR-sone 58.5.

2.1.4 CCAMLR

CCAMLR-konvensjonen⁸ fra 1980 legger rammer for bevaringen av levende marine ressurser i Antarktis. Den har 23 medlemsland⁹ og behandler alt fra forskning på sel og pingviner til forvaltning av fiskeressurser. CCAMLR fastsetter således kvoter for Patagonian Toothfish i sine forskjellige forvaltningsområder i Antarktis. Det er gitt kvoter på tilsammen drøye 14 000 tonn. I sesongen som startet 1. mars i år ble ikke kvotene tatt. 29. august 1997, vel en uke før fisket ble avsluttet, var det innmeldt

⁷ Martin Purves, Sea Fisheries Research Institute, Sør Afrika

⁸ Convention for the Conservation for the Antarctic Marine Living Resources

⁹ Argentina, Australia, Belgia, Brasil, Chile, EU, Frankrike, Tyskland, India, Italia, Japan, Sør-Korea, New Zealand, Norge, Polen, Russland, Sør Afrika, Spania, Sverige, Ukraina, Storbritania, USA og Uruguay

følgende fangster i de forskjellige CCAMLR-sonene¹⁰:

---

¹⁰ CCAMLR fangstrappport av 29.august 1997

Kvoter og fangster i CCAMLR-sonene i 1997		
CCAMLR-område	TAC ¹¹ i tonn	Fangst i tonn
48.3	5000	3739
58.5.2	3800	1821
58.4.3	1980	under 1
88.1	1980	under 1
88.2	1980	-
Totalt	14740	5459

Det kan være flere grunner til at kvotene ikke tas. Den ene er at man har liten forhåndskunnskap om ressursene før forsøksfiske igangsettes. Det er for eksempel lite som tyder på at det finnes særlig store ressurser i CCAMLR-sone 88.1, 2 og 3, som er det sørlige Stillehav. Den andre kan være at bestanden er i ferd med å bryte sammen på grunn av overfiske. Dette gjelder særlig i sone 58, det sørlige Indiske Hav. Den tredje kan være at CCAMLRs reguleringstiltak er så strenge at fisket ikke blir effektivt.

Kvotene CCAMLR-landene ga seg selv på møtet i 1996 er gitt uten at det foreligger bestandsestimater som sier nok om hvor mye bestanden kan tåle. De er et brudd på føre var-prinsippet som er nedfelt i FN-avtalen om fiske på vandrede bestander. Den eneste grunnen til at slike kvoter likevel skal kunne forsvares er at nærværet av fartøy som fisker lovlig og som har inspektører om bord, gjør det mulig å overvåke den uregulerte flåten. I følge Havrettstraktaten har kyststatene plikt til å forvalte og overvåke sine 200-milssoner. Dette har ikke Frankrike og Australia klart i sine soner rundt Kerguelen, Crozet og Heard.

2.1.5 Uregulert fiske

I 1996/97 er det registrert landinger på tilsammen 38 000 tonn i Sør-Afrika og Namibia. I tillegg landes det Patagonian Toothfish i blant annet Mauritius, Mocambique¹². Kilder i fiskerimiljøet anslår at det landes rundt 1000 tonn i uka på Mauritius. Et forsiktig anslag gir 40 000 tonn på årsbasis. Tilsammen blir dette bortimot 80 000 tonn. I tillegg kommer landinger i Mocambique. Det spanske rederiet Pesca Nova har forsøkt seg med moderskip og omlasting i rom sjø. Dette viste seg å være svært vanskelig på grunn av været, og det resulterte i skader på både fiskefartøy og moderskip. Det antas derfor at dette skjer i svært liten grad.

Det uregulerte fisket foregår nå først og fremst rundt Crozet, Kerguelen, Heard og MacDonalds-øyene. I området 50-60 mil øst, sør og vest av Kerguelen foregår det et fiske på stor, gytemoden fisk på dyp ned til 2000 meter. Rundt Crozet og ned mot Heard og MacDonalds, står fisken helt inn i fjæra og ned til 400 meters dyp, og den opptrer også pelagisk. Denne fisken er mindre - rundt tre kilo - og ikke gytemoden.

¹¹ Total Allowable Catch - Tillatt totalfangst

¹² Martin Purves, Sea Fisheries Research Institute, Sør Afrika

Det er vanskelig å si hvor mange fartøy som deltar i dette fisket, men det er minst 40 og flere sier at det opp til 70.

Det meste av dette fisket foregår innenfor fransk og australsk sone og kunne vært stoppet av rettighetshaverne til disse øyene. Det kan derfor virke som om de franske og australske myndighetene er usikre på sin egen jurisdiksjon, eller at de ikke har nok ressurser å sette inn. De har i flere tilfeller valgt å la båter gå fra området med en advarsel uten at det er tatt arrest, skrevet ut forelegg eller reagert på noen annen måte. Dette gjelder også fartøy med flagg fra andre CCAMLR-medlemmer.

Som nevnt tidligere har fisket etter Patagonian Toothfish flyttet seg stadig østover etter at det begynte utenfor Argentina for 3-4 år siden. Mye tyder på at dette har skjedd på grunn av overbeskatning og at det samme er i ferd med å skje i det sørlige Indiske Hav. På spørsmål fra Naturvernforbundet om hvor lenge fisket vil vare svarer Denzil Miller ved det sørafrikanske havforskningsinstituttet at det er som å spørre om «hvor lang en strikk er», men at det i høyden vil vare to-tre år. Kilder i fiskerimiljøet gir ham rett i at bestanden er i ferd med å bli knekt, men gir den bare 7-8 måneder til. De antar at det vil ta 30 år å bygge bestanden opp igjen.

2.1.6 Notifikasjoner om deltakelse i fisket

På CCAMLR-møtet i fjor ble det fastsatt følgende kvoter for nye fiskerier:

Kvoter for nye fiskerier etter Patagonian Toothfish for 1997-98	
Område	TAC
58.6	2200
58.7	2200
48.6	1980
88.1	1980
88.2	1980
58.4.4	1980
58.4.3	1980

I sonene 88.1, 88.2 og 58.4.3 var det også kvoter i 1996-97 sesongen. Fangstene var nær null og fisket i disse sonene defineres også i 1997-98 som nye fiskerier. En rekke land har meldt sin interesse for å delta i fisket og vil ta dette opp på CCAMLR-møtet i 1997.

Notifikasjoner om nye fiskerier etter Patagonian Toothfish i CCAMLR i 1997-98	
Land	Sone
Sør Afrika	48.6, 58.4.3 og 58.4.4,
Norge	48.6
Chile	48.1, 48.2 og 88.3
Ukraina	58.4.4 og 58,6 og 58.7
New Zealand	88.1 og 88.2

Fisken nådde markedene i nord i 1983 da de første eksemplarene kom fra Chile til USA, der den ble gitt markedsnavnet Chilean Sea Bass. I begynnelsen var dette i stor grad fisk fra den chilenske kystflåten. Et par år senere åpnet det seg et japansk marked og jakten på Patagonian Toothfish med større båter startet.

Japan og USA er de største forbrukerne av Patagonian Toothfish, men i den senere tiden har Kina, inkludert Hong Kong, og Europa kommet til. På grunn av overfiske er det et overskudd av liten fisk på markedet. Prisen på denne har gått ned, mens prisene på stor fisk, som blir mer og mer sjelden, stiger. Små fileter fisk omsettes nå for 53 kroner i Japan, mens store kommer opp i 65 kroner. Til og med juli i år importerte Japan 8000 tonn Patagonian Toothfish, 30 prosent over fjorårsnivået.

3. Norske interesser i fisket

Norske interesser har spilt en viktig rolle i utviklingen av dette fisket og i nedfiskingen av bestanden. Flere av fartøyene har norske eiere og mange av dem har norskprodusert lineutstyr.

3.1 Norske eierinteresser

Det Røkke-kontrollerte selskapet American Seafoods Company var det første som fikk fart på fisket etter Patagonian Toothfish. Dette skjedde i argentinsk farvann på argentinske lisenser.

Fisket rundt Sør-Afrika startet tidlig i 1996 med båten «MS Krill». Den var eid av Kirkelandfisk i Norge med nordmannen Terje Kirkeland som hovedmann, og ble drevet som et joint venture med to sørafrikanske selskap. Den la ut på første prøvetur fra Cape Town i januar 1996 med sørafrikansk observatør om bord. Båten ble senere solgt til det Panama-registrerte selskapet Atlantic Fishing Enterprises og fikk navnet «Explorer». Den opererer nå ut fra Mauritius.

Senere kom Røkke-båten «American Explorer». Den kom til Sør-Afrika fra Sør-Georgia i april 1996 og gjorde flere turer med gode fangster i farvann som var ukjente for sørafrikanske myndigheter, før de i gikk med på å ha observatører om bord på én tur fra august til september 1996. De påstod da at de fisket i internasjonalt farvann, men observatøren ble nektet adgang til navigasjonsutstyret av «sikkerhetsmessige grunner»¹³. Båten fikk VMS¹⁴ i oktober 1996 og tok sine 240 tonn i sørafrikansk sone. Etter dette avsluttet fartøyet sitt fiske i sørafrikanske farvann og gikk etter alt å dømme til Namibia.

Disse fartøyene må ha rapportert om godt fiske for sommeren 1996 gikk flere norske interessenter inn i fisket. Terje Kirkeland, som hadde erfaring fra «MS Krill», gikk sammen med Oddvar Veia i Haugesund, Kjell Inge Røkke sin tidligere kompanjong Helge Møgster og Petter Aune om å kjøpe et færøysk fartøy - «Cindy»¹⁵. Dette fartøyet er observert en rekke ganger i uregulert fiske. De samme eierne står bak «Celine» og «Cevita», alle registrert på Vanuatu. Eierforholdene i disse fartøyene er uklare. Austevoll Havfiske meldte i brev til Fiskeridirektoratet 23.4.97 at de ville selge seg ut av selskapet og det er nå gjort. Oddvar Veia har fremdeles en eierandel. Fartøyene bemannes og styres av Veia, men også han ønsker å selge seg ut.

Einar Nerland, som var medeier i «MS Krill», og Arve Nerland kjøpte båten «Førde jr.», dannet selskapet «Norse Seafood» og døpte båten «Norse Pride». Også denne

---

¹³ CCAMLR COMM CIRC 97/43

¹⁴ Utstyr som gjør det mulig å følge båtens posisjon og bevegelese via stelitt

¹⁵ Dagens Næringsliv 26. juli 1996

båten er observert i uregulert fiske en rekke ganger. Den har også vært involvert i direkte konflikt med lisensierte fartøy.

Det norskkontrollerte selskapet Birting SA har tilsammen fire fartøy i fisket etter Patagonian Toothfish. Alle er bygd i ved West Contractors i Ølensvåg i Norge. De to første, «Aliza Glacial» og «Alida Glacial», ble bygd i 1996 for fiske i Argentina. Disse ble senere flyttet over til områdene rundt Sør-Afrika og det sørlige Indiske Hav. I 1997 ble de to neste, «Carolina Glacial» og «Christina Glacial», levert fra samme verft.

«Alida Glacial » og «Aliza Glacial » ble leid inn av rettighetshavere i det sørafrikanske fisket og fisket der i 1996. De har ikke hatt rettigheter i Sør-Afrika etter dette. Fartøyene driver fortsatt fiske i det sørlige Indiske Hav og lander på Mauritius. «Caroline Glacial » og «Christina Glacial » er Panama-registrerte og er strengt tatt ikke underlagt CCAMLRs reguleringer. Aliza og Alida er Argentina-registrerte og burde vært stoppet av argentinske myndigheter. Dette ba Naturvernforbundet om våren 1997 og det ble sagt fra den argentinske ambassaden i Oslo at dette ville bli gjort. Likevel er det, så vidt vi vet, ikke satt i gang tiltak mot rederiet.

Det er noe uklart hvem som eier disse fartøyene. De kontrolleres av Birting eller Glacial SA i Argentina. Direktør i dette selskapet var Sigurd Rekkedal. Han var tilstede under sjøsettingen av båtene ved Ølen og han var om bord i «Christina Glacial» da hun var i Cape Town mellom 16. og 23. mai 1997. Skipper ombord var Stig Roalsand. Uoffisielle kilder i det norske miljøet i Argentina opplyser at Rekkedal eier 20 prosent av selskapet og at de resterende 80 prosent eies av et selskap registrert på Cayman Island. Det skal være bergenserne Magne Hisdal og Einar Nystad som står bak dette selskapet¹⁶. Rekkedal har nå trukket seg ut av virksomheten.

Den norskregistrerte båten «Frøyanes», eid av Stig Ervik på Stadlandet, har også drevet fiske i området. De landet 90 tonn i Walvis Bay i Namibia i mars 1997 og dro etter dette hjem til Norge.

I tillegg til disse fartøyene som er involvert i fisket rundt Sør-Afrika og ved øyene i det sørlige Indiske Hav, har et selskap ved navn Southern Fishing Group kjøpt to fartøy for fiske utenfor Sør-Amerika. Den engelske linebåten «Southern Princess», verdens største linebåt, ble innkjøpt for fiske på Patagonian Toothfish i Uruguay. Dette har ikke vært særlig vellykket og båten ligger nå visstnok i opplag i Montevideo.

Ålesundsrederiet Eldborg Holding har satt inn sitt linefartøy «Eldborg» i fisket rundt Falklandsøyene. Den gikk dit høsten 1996 og skal fiske «king-clip og andre arter»¹⁷.

Det ryktes også at det er planer om å sette fartøyet «Russian Viking», som eies av Sparebanken Rogaland, inn i fisket etter tannfisk.

---

¹⁶ brev til Fiskeridirektoratet fra den norske ambassaden i Buenos Aires, 16. mai 1997

¹⁷ Sunnmørspåosten 17.august 1996

Fartøy med norske interesser involvert i fisket etter Patagonian Toothfish				
Navn	Tidligere navn	Eier	Flagg	Observasjon
Norse Pride	Førde Junior	Einar og Arve Nerland Norse Seafood LTD Gangstøvika, 6009 Ålesund. Daglig leder: Arve Stener Nerland Styreformann: Sverre Larhammer	Panama	Fisker, i følge Nerland, i internasjonalt farvann. Observert i ulovlig fiske rundt Prince Edward ved Marion Island 8.4.97 og 13.4.97. Mistenkt for å ha kuttet lina til fartøyet «Zambesi». Sett i fransk sone ved Heard 20.4.97 og i australsk sone 25.4.97. Lander på Mauritius.
Aliza Glacial	Nybygg 1996, West Contractors. Ølen	Birting Sa , Argentina. Agent i Norge: Magne Hisdal Ground Hill Chartering Gokstadflaten 17 Boks 63 5061 Gokstad	Argentina	Hadde rettigheter i Argentina, men flyttet østover på grunn av dårlig fiske. Fisket på sørafrikanske kvoter rundt Prince Edward i 1996.
Alida Glacial	nybygg 1996, West Contractors. Ølen	Birting Sa , Argentina.	Argentina	Fisket i 1996 på sørafrikansk lisens ved Prince Edward. Den skrudde av satelittsenderen og laget «nye trøbbel» (D. Miller). Landet 21.2.97 233 tonn i Walvis Bay, Namibia. Sett 13.5.97 i Australsk sone ved Heard Island.
Caroline Glacial	Nybygg januar 1997, West Contractors. Ølen	Birting Sa , Argentina	Panama	Observert 14.4.97 i australsk sone ved Heard. Lander på Mauritius.
Christina Glacial	Nybygg mai 1997, West Contractors. Ølen	Birting Sa , Argentina	Panama	Var innom Sør-Afrika mellom 16. og 23.5.97
Cindy	Tidligere færøysk båt.	Cindy Shipping Company . Vanuatu. Startet av Terje Kirkeland, Oddvar Vea og Austevoll Havfiske. Nå er Vea eneste norske eier. Resten er solgt til ukjente eiere i utlandet.	Vanuatu	Innrapportert til CCAMLR 22.10.96 for ulovlig fiske i sørafrikansk sone. Sett ved Crozet 19.3.97. Lander på Mauritius. Har ligget i Durban for reparasjoner hele sommeren. Gikk ut i begynnelsen av oktober

Celine	Tidligere færøysk båt	Cindy Shipping Company	Vanuatu	Sett i sørafrikansk sone rundt Prince Edward mellom 25. og 27.8.97. Lander på Mauritius. I følge Vea tok Celine og Cevita til sammen knappe 300 tonn i internasjonalt farvann fra juli til oktober 1997.
Celita	Veafisk	Cindy Shipping Company	Vanuatu	Sett i sørafrikansk sone rundt Prince Edward mellom 25. og 27.8.97. Lander på Mauritius.
Atlantic Explorer	MS Krill	Opprinnelig eid av Terje Kirkeland og Arve Nerland. Eies nå av Atlantic Fishing Company	Panama	Første fartøy som fisket Patagonian Toothfish i Sør-Afrika. Tatt i aktivt fiske 28.9.96 og Prince Edward..
Frøyanes	Frøyanes	Stig Ervik, Stadtlandet	Norge	Landet 90 tonn i Walvis Bay, Namibia 4.3.97. Gikk så hjem til Norge
Eldborg		Eldborg Holding A/S	Norge	Fisker Pat. Toothfish på lisens fra Falklandsøyene.
American Champion		American Seafoods Company.	USA	Drev i 1996 på sørafrikansk lisens ved Prince Edward. Nektet observatøren tilgang til navigasjonsutstyr. Gikk siden til Namibia og er nå solgt ut av selskapet.
Antarctic I, II, III		American Seafoods Company.	USA	Fisker på lisens i Argentina
South Princess		South Fishing Group. Initiativtaker Terje Kirkeland. Børsnotert.		Har Pat. Toothfish-lisens i Uruguay. Ligger nå i opplag i Montevideo.
Capensis	Per Senior	Tidligere eid av Romandus Stare, Stadtlandet, nå solgt. Ingen norske eierinteresser	Namibia	Fisket Toothfish i 1996 og vårvinteren 1997. Ombygd til ringnot. Fisker i Namibia.

Opplysningene over bygger på en rapport til CCAMLR fra Sea Fisheries Institute i Sør-Afrika av 7. juli 1997, diverse CCAMLR-rapporter, informasjon fra kilder innen fiskerimiljøet i Sørishavet, avisartikler i Norge, Australia, New Zealand og Sør-Afrika og personlig kommunikasjon med Martin Purves, Sea Fisheries Institute. Flere av fartøyene og rederiene skifter eiere og navn ofte, og det kan derfor være unøyaktigheter i fremstillingen.

3.2 Norsk lineutstyr

De fleste fartøyene som utstyres i Norge har Mustad autolineutstyr med 11,5 mm line fra Fiskevegn. Denne lina er spesielt tykk (i norsk banklinefiske er 7 mm det vanlige) for å kunne tåle påkjenningen ved fiske på store dyp.

Da American Seafood bygde «Antarctic I» i Aukra i Norge ble hun utstyrt med Mustad autolineutstyr. Etter denne kom to Antarctic-båter til, også med utstyr fra Mustad. Gjennom samarbeidet med American Seafood ble mange av problemene med å drive linefiske på store dyp løst.

Mustad må nok ta sin dele av «æren» for at så mange fartøy har kastet seg inn i kappløpet etter Patagonian Toothfish. I sitt nyhetsbrev sommeren 1995 står det en to-siders artikkel med tittelen «Major Growth in Toothfish Lining». I artikkelen heter det at «Fremtiden kan være lys, også utenfor argentinske farvann. Tannfisken finnes rundt hele det søramerikanske kontinent (...) og det er mulig at ressursen strekker seg rundt hele kloden. I så fall er potensialet enormt.»¹⁸

I 1996 utviklet Mustad nytt utstyr for å klare påkjenningen med å trekke line opp fra store dyp. De første av disse ble installert på «Alida Glacial» og «Aliza Glacial»¹⁹. De to neste Glacial-båtene, «Carolina» og «Christina», er også utstyrt med autoline fra Mustad. Mustad har til nå levert autolineutstyr til omlag 20 fartøy som deltar i fisket etter Patagonian Toothfish i Sørishavet. Det er grunn til å tro at flere av disse har norsk nøkkelmannskap som kjenner dette utstyret fra linefiske i Norge.

---

¹⁸ Mustad Lining news, mars 1995

¹⁹ Mustad Lining News, mars 1996

4. Hva kan gjøres og hva er gjort?

Foreløpig er det ikke gjort noe, verken fra de respektive flaggstatene, kyststatene, CCAMLR eller stater hvis borgere har interesser i fisket, som kan berge bestandene av Patagonian Toothfish fra totalt sammenbrudd. Det er flere angrepspunkter for å finne en slik løsning. De har alle sine svakheter og må kombineres for å ha effekt.

4.1 Norske reaksjoner

Det ble kjent i norske medier at det var stor interesse for deltakelse i dette fisket allerede i juli 1996. I tillegg ble norske myndigheter kjent med sørafrikanske påstander om norsk engasjement i ulovlig fiske under CCAMLR-møtet i oktober 1996.

Polarrådgiver Jon Bech i Utenriksdepartementet skriver i sin rapport fra dette møtet at det «antydtes at norske interesser står bak disse fartøyene». Videre skriver han at «Det er også ønskelig å bistå Sør-Afrika for å hindre at norske fartøyer driver ulovlig fiske i områdene rundt Prince Edward Islands» og «Det bør også vurderes å endre lov om Saltvannsfiske m.v av 3. juni 1983 nr. 40 i den grad loven slik den nå lyder ikke gir anledning til å aksjonere mot fartøyer som eies og drives av norske interesser og med norsk mannskap og som med fremmed flagg driver ulovlig fiske i CCAMLR området».

Det var imidlertid ikke før det ble kjent at norskeide «Cindy» var observert i ulovlig fiske at debatten startet her hjemme. På et møte i Utenriksdepartementet 28. januar 1997 ble Fiskeridirektoratet gitt i oppdrag å utarbeide en rapport om eventuell norsk deltakelse i dette fisket. I mai advarte utenriksminister Bjørn Tore Godal mot det uregulerte fisket og varslet at Norge vil treffe tiltak for å stoppe det²⁰.

Den foreløpige rapporten fra Fiskeridirektoratet består av et tre siders brev, datert 5. juni 1997²¹. Det inneholder ingen nye opplysninger om eierforhold eller hvor mye som er tatt. Det inneholder ingen vurdering av polarrådgiver Jon Bechs trekvart år gamle forslag om tiltak. Det inneholder heller ingen andre forslag til tiltak for oppfølging av Godals utspill måneder tidligere. Det inneholder ingen vurdering av norsk subsidie- og garantipolitikk i forhold til bygging av fartøy som ikke har fiskerettigheter.

Det er vanskelig å se noen god grunn til at det skulle ta et halvt år å skrive dette brevet. Og det er vanskelig å se noen god grunn til at ingen tiltak er diskutert. Dette er spesielt betenkelig sett på bakgrunn av at Norge i 1996 meldte fra om at man var

---

²⁰ Dagbladet 21.mai 1997

²¹ Brev til Fiskeridepartementet «Uønsket fiske av utenlandskregistrerte fartøy med norske eierinteresser», Fiskeridirektoratet 5.juni 1997

interessert i å starte forsøksfiske i CCAMLR-sonen, og at det nå foreligger konkrete planer om dette for sesongen 1997-98.

Fiskeridirektoratet har laget en juridisk vurdering av mulige tiltak. Denne er i skrivende stund ikke tilgjengelig for Naturvernforbundet og vil ikke være det før CCAMLR-møtet i oktober. Utenriksdepartementet gjør det også klart at Norge ikke kommer til dette møtet med noen klare svar på hvordan man vil stoppe det uregulerte fisket med norsk deltakelse.

Etter det vi kjenner til er dette noen av hovedpunktene i Fiskeridirektoratets rapport:

- Forslaget om å endre lov om saltvannsfiske slik at den også gjelder norskeide fartøy, ikke bare norsk-flaggede fartøy vil «vekke reaksjoner i havrettsmiljøet.»

Dette er det eneste forslaget i denne listen som kan sette en rask stopper for det norske engasjementet i fisket etter Patagonian Toothfish. Det er beklagelig at det blir avvist. Norge er ett av de landene i «havrettsmiljøet» som står sterkest på flaggstatsprinsippet, det vil si at det er flaggstaten og ikke eiernes hjemland som har ansvaret. Det er grunn til å tro at de sterkeste reaksjonene på et slikt tiltak vil komme fra Rederiforbundet her hjemme.

- En mulig løsning er å la deltakelse i «uønsket» fiske få konsekvenser for eventuelle norske konsesjoner som disse deltakerne måtte ha.

Dette er etter Naturvernforbundets mening et forslag som vil ha liten virkning. For det første har flere av disse fartøyene (f.eks. Glacial-båtene) norske eiere som ikke har norske konsesjoner. For det andre er det vanskelig å se hvordan man kan treffe slike straffetiltak i forhold til en virksomhet som ikke er ulovlig etter norsk lov.

- Bruke vefststøtteordningen slik at man ikke gir vefststøtte til fartøy som driver «uønsket» fiske.

Dette er også et tiltak som vil ha liten virkning. Det er ikke sannsynlig at noen vil bygge en båt med det uttalte formål å drive ulovlig fiske. For det andre har det vært uttalt politikk fra norske myndigheter at man ønsker at norske interesser skal forsøke å utvikle nye fiskerier. Nye fiskerier er som regel ikke kvoteregulerte. Fisket etter Patagonian Toothfish i internasjonalt farvann var nettopp et slikt «nytt fiskeri.» For det tredje vil nye fartøy i mange tilfeller settes inn som erstatning for eldre fartøy i et regulert fiskeri. Fartøyet som erstattes vil ofte settes inn i andre fiskerier. «Cindy» og «Celine» er slike fartøy som er tatt ut av færøysk fiskeri og satt inn i Sørishavet. Det er derfor etter Naturvernforbundets mening selve subsidieringen av fiskefartøy som er problemet. Dette er et strukturelt problem som ikke kan knyttes dette problemet til bruken av et bestemt nybygg.

- Legge press på USA i OECD-sammenheng for å få en internasjonal avtale om forbud mot subsidiering av bygging av fiskefartøy.

Dette er en nødvendighet for å få bukt med overkapasiteten i den havgående flåten globalt og det er prisverdig at Norge vil gjøre dette. Det vil imidlertid ikke berge bestandene av Patagonian Toothfish, som kan være nedfisket i løpet av et års tid.

4.1.1 Manglende fiskerikompetanse

Kommunikasjonen mellom Utenriksdepartementet og ambassadene i Argentina og Australia viser stor mangel på fiskerikompetanse i ambassadene. 19. juni i år sendte australske fiskerimyndigheter et brev til den norske ambassaden i Canberra der de ba om opplysninger vedrørende eierne av «Glacial»-båtene, om eierne av «Norse Pride» og i den forbindelse navnet eller stedet «Vartdal» som hadde blitt nevnt i den forbindelse. Ambassadør Kjell-Martin Fredriksen svarer²²:

- Til ambassadens kjennskap eksisterer intet selskap registrert under navnet «Glacial» i Norge.
- Opplysninger om Glacial-båtene og «Norse Pride» framført i Aftenpostens artikkel titulert «Nordmenn omgår fiskeregler i Antarktis», datert 6. mai 1997, ble gjengitt. Det ble imidlertid understreket at opplysningene ikke er bekreftet på offisielt norsk hold. .
- Vartdal ligger sør for Ålesund

Dette var fjorten dager etter at Fiskeridirektoratets notat om norsk deltakelse i dette fisket var sendt. I dette notatet er både eierforholdene i Glacial-båtene og «Norse Pride» beskrevet.

4.2 Overkapasitet og subsidier

Det uregulerte fisket i Sørishavet er enda et tegn på misforholdet mellom den havgående flåtens totale størrelse og de tilgjengelige ressursene. Overinvesteringene er beregnet å koste 3-400 milliarder kroner i årlig tap i verdens fiskeflåte²³. Når de fleste kjente ressurser enten er fullt utnyttet eller overfisket, og reguleringene også av internasjonale farvann blir strengere, øker presset på de siste tilgjengelige ressurser. Det er derfor betenkelig hvis norske subsidie- og garantiordninger bidrar til videre oppbygging av flåten.

Fartøyene som er bygd i Norge, for eksempel de fire Glacial-båtene, har nytt godt av verftsstøtte på fem-seks millioner kroner per fartøy. Dette er en ordning som kun gjelder fartøy som skal registreres i utlandet. Denne støtteordningen bidrar til to ting. For det første gjør den det interessant for norske redere å registrere sine fartøy utenfor Norge, noe som innebærer at Norge ikke har sanksjonsmuligheter i tilfelle de skulle være involvert i ulovlig fiske. For det andre bidrar det til videre oppbygging av kapasiteten i den havgående flåten. Uten slike støtteordninger ville det ikke være så interessant å sette inn et nybygg til 60-70 millioner kroner i stedet for et eldre fartøy til 10 millioner, noe som i følge kilder i næringa i mange tilfelle ville gjort samme nytten.

---

²² fax fra ambassaden i Canberra til Utenriksdepartementet 19.juni 1997

²³ FAO

Også andre sider ved norsk fiskeripolitikk kan bidra til denne typen aktivitet. Da den norske båten «Førde jr.» ble tatt ut av norsk fiske og omdøpt til «Norse Pride», fikk den tidligere eieren, Erling Førde, rett til å innføre et erstatningsfartøy i det norske merkeregisteret. Det uregulerte fiske fungerer dermed som et «kontraheringstilskudd» for norske redere. På denne måten får man satt eldre og billigere fartøy inn i fisket, men det er nok av disse fra før.

4.3 Behandling av rettigheter til å fiske i CCAMLR-sonen

Den eneste grunnen Naturvernforbundet kan se til at det skal gis tillatelse til flere fartøy i et fiske som er i ferd med å kollapse, er at fartøy med lovlige kvoter kan bidra til å overvåke fisket og melde fra om fartøy som fisker ulovlig. Det bør derfor være en selvfølge at ingen fartøy eller rederier som har vært involvert i ulovlig fiske får slike rettigheter. Det som da skjer er for det første at man premierer de som har drevet sitt eget private forsøksfiske med å gi dem rettigheter senere. Det andre er at fartøy og rederier som har deltatt i ulovlig fiske vil ha liten troverdighet i sin nye rolle som overvåkere.

For eksempel innmeldte Argentina 27. mars i år flere fartøy til fiske i CCAMLR-sonen som har vært observert i uregulert fiske.

Fartøy	Eier
Arbumasa XXII	Arbumasa S.A
Arbumasa XXV	Arbumasa S.A
Mar del Sur II	Pesq. Mar del Sur S.A.
Aruchi Maru	Pespasa S.A.
Marazul X	Patagonian Pride
Marazul XII	Patagonian Pride
Marazul XXIV	Patagonian Pride
Marazul XV	Patagonian Pride
Cristal Marino	Pescom S.A.

Bortsett fra «Aruchi Maru» har alle disse fartøyene eller deres eiere, vært involvert i ulovlig fiske i 1996/97.

«Arbumasa XXII» og «XXV» eies av Arbumasa S.A i Argentina. 19. januar 1997 ble deres fartøy «Arbumasa XXIII» observert av en fransk inspektør om bord på Anyo Maru 22 mens de trakk line. «Arbumasa XXV» ble observert i Cape Town der de rustet seg for dyphavslindefiske allerede 10. januar 1997, mens de altså ble meldt til deltakelse i fiske først to måneder senere.

«Mar del Sur II» ble sett av en fransk inspektør i området mellom Kerguelen og Crozet 11. november 1996.

«Marazul X», «XII», «XIV», XV» eies av «Patagonian Pride» i Argentina. «Marazul XV» landet 21.11.96 i Puerto Quilla, Argentina, 200 tonn tatt rundt Prince Edward. Den er senere sett i fransk farvann rundt Kerguelen 18. og 27. desember 1996.

Fartøyet «Cristal Marino», eid av Pescom i Argentina, er observert en rekke ganger i ulovlig fiske, blant annet ved Prince Edward, Marion, Crozet i november og desember i 1996. Fartøyet landet 146 tonn i Walvis Bay i februar 1997. På tross av dette fikk fartøyet adgang til å komme inn til Sør-Afrika i mars 1997 uten at sørafrikanske myndigheter ga noen reaksjoner i forhold til ulovlig fiske.

Ingen av disse fartøyene eller deres rederier burde etter Naturvernforbundets mening få tillatelse til å fiske i CCAMLR-sonen. Argentina bør ikke få videreført sine rettigheter i sonen før de har vist vilje og evne til å stoppe argentinskregistrerte fartøy som driver uregulert fiske på Patagonian Toothfish.

Også fartøy som har sørafrikanske rettigheter er blitt observert i ulovlig fiske. Det gjelder «Zambesi» og «Garoya» som hadde rettigheter i sørafrikansk sone både i 1996 og 1997. De ble sett to mil av Marion 12. april 1997. «Garoya» mistet sine rettigheter, mens «Zambesi» fikk reprimande.

4.3.1 Norsk forsøksfiske

Norge har meldt fra til CCAMLR om at de vil starte forsøksfiske etter Patagonian Toothfish i området rundt Bouvet-øya i sesongen 1997-98. Det er linebåten «Skarheim» som i så fall vil få denne lisensen.

Sør-Afrika skriver i sin notifikasjon at det ikke foreligger noen kunnskap om tannfisk-bestanden i CCAMLR-område 48.6. Det vi vet er at de norskeide fartøyene har gjort 60-70 bruksdøgn rundt Bouvet-øya og at de største fangstene var på et par tonn. De konkluderte med at det ikke var drivverdige forekomster i området.

Det gjør at det er grunn til å stille spørsmål ved Norges planer om fiske rundt Bouvet-øya. Selv om «Skarheim» er en eldre båt som er nedbetalt, vil den i følge kilder i miljøet ha utgifter på 50-60 000 kroner i døgnet. Det vil si at de må ha fangster på i hvert fall 1500 til 2000 kilo stor tannfisk i døgnet for å klare seg. Det er det etter alt å dømme ikke mulighet til i det området der Norge ber om å få drive fiske. Man kan si det slik at forsøksfiske i området allerede er utført av norske interesser og at denne kunnskapen kan hentes inn av norske myndigheter fra dem som drev det. Naturvernforbundet vil derfor motsette seg at det gis garantier eller støtte til et slikt forsøksfiske. Vi krever også at Norge har vist vilje og evne til å hindre at norske statsborgere deltar i det uregulerte fisket etter Patagonian Toothfish før vi kan godta at det startes norsk forsøksfiske i CCAMLR-sonen.

4.4 FN-konvensjonen om fiske på vandrende bestander

I dag er CCAMLR lite effektivt som forvaltningsorgan. De har ingen mulighet til å overvåke fisket særlig effektivt, og de har ingen mulighet til å iverksette straffetiltak. Dette kan endre seg når FN-konvensjonen om fiske på vandrende bestander²⁴ trer i kraft. Dette vil imidlertid være for sent for å berge restene av tannfiskbestanden i de områdene som nå blir plyndret.

I følge denne FN-konvensjonen vil CCAMLR bli definert som et regionalt forvaltningsorgan. Et slikt organ er forpliktet til å forvalte ressursene i sitt område etter prinsippene om bærekraftig forvaltning. Stater som ikke deltar i slike organer vil i følge FN-konvensjonen også være forpliktet til å følge de forvaltningstiltak som det regionale forvaltningsorganet innfører. Dette vil imidlertid kun gjelde land som er medlemmer av nevnte FN-avtale. CCAMLR-sonen vil således ikke lenger kunne defineres som internasjonalt havområde av stater som har signert FN-avtalen, men ikke er medlemmer av CCAMLR. Problemet gjelder fremdeles land som antakeligvis ikke vil signere FN-avtalen, som for eksempel Vanuatu og Panama, der flere norskeide skip er registrert.

FN-konvensjonen forplikter alle stater til å samarbeide med regionale forvaltningsorganer for å bevare fiskebestander under disse organenes forvaltning. En utfordring blir å få land som i dag lar fartøy lande sin fangst i sine havner, til å signere FN-konvensjonen. De bør da kunne forpliktes til å registrere landingene og kreve opplysninger om fartøyenes eiere. Konvensjonen bør også kunne brukes til å forplikte disse statene til å samarbeide med CCAMLR og kyststatene i området for å ta arrest i skip som har drevet ulovlig fiske, til å inndra fangst og skrive ut bøter.

Konvensjonen er forholdsvis klar på flaggstatenes forpliktelse og kyststatenes rettigheter til å håndheve reguleringer i internasjonale farvann som grenser til deres økonomiske soner. Havnestatenes forpliktelse i slike tilfeller som Mauritius, som ikke har interesser i fisket og ikke deltar i forvaltningen, er derimot uklar. Både Mocambique, Mauritius og Madagaskar er land med store økonomiske soner, og de bør ha interesse av å signere FN-avtalen. Andre land kan også legge press på dem til å gjøre dette. For eksempel kan Japan, som hovedimportør av Toothfish, kreve deltakelse i forvaltningen som forutsetning for å importere fisken. Dette vil imidlertid være en sak som kan ta lang tid.

4.5 Oppgaver for CCAMLR-møtet 1997

Situasjonen for bestanden er i dag så prekær at man må søke løsninger som går raskere enn dette. Slik vi ser det er det tre veier å gå for å berge restene av bestanden.

---

²⁴ Agreement of the UN Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 Relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks

1. Det må legges direkte press på landene i regionen for å stoppe landingene. Dette gjelder Mauritius, Madagaskar, Sør-Afrika, Australia, New Zealand og Namibia. Omlasting av fisk til moderskip til havs er ikke mulig og det vil være lite lønnsomt å gå til havner lenger bort for å levere. Klarer man å stoppe landingene er derfor mye gjort. Dette presset bør komme fra alle CCAMLR-medlemmene. Særlig Japan som største mottaker av fisken, og som medlem av CCAMLR, har gode pressmidler. De bør ikke tillate import av Toothfish fra land som ikke samarbeider med CCAMLR. Dette for å få stoppet det uregulerte fisket.
2. Overvåkning og håndheving av 200-milssonene rundt øyene i området må styrkes. Fisket er konsentrert i noen få, avgrensede områder, i all hovedsak innenfor 200 mil av de forskjellige øyene i området. Dette gjelder særlig Prince Edward, Marion, Kerguelen, Crozet, Heard og MacDonalds. Klarer man å stoppe fisket rundt disse øyene har man fremdeles en mulighet for å berge bestanden. Dette må gjøres av kyststatene Frankrike, Sør-Afrika, New Zealand og Australia. En rettighet til å fiske i disse sonene må kobles til en plikt til effektiv overvåkning av egne soner.
3. CCAMLR må nekte å gi kvoter til de som ikke hindrer egne fartøy i å drive ulovlig fiske eller uregulert fiske på samme bestand i internasjonalt farvann. Dette vil være i FN-avtalens ånd. Avtalen sier at det skal være samsvar mellom forvaltningen av en bestand i de forskjellige soner der den befinner seg. Dette vil innebære at Argentina ikke bør få rettigheter før de har stoppet det uregulerte fisket som argentinskregistrerte fartøy driver. Norge bør ikke få rett til å starte forsøksfiske i CCAMLR-sonen før det er satt i verk tiltak for å stoppe norsk engasjement i det ulovlige fisket, for eksempel ved at Lov om Saltvannsfiske er endret til å gjelde norske statsborgere som eier eller har hyre på fartøy i ulovlig og uregulert fiske.

Årets møte i CCAMLR begynner 27. oktober i Hobart på Tasmania. Norge har siden møtet i fjor vært under hardt press på grunn av det norske engasjementet i ulovlighetene. Den norske delegasjonen bør derfor ha med seg klare svar på hvordan man skal få stoppet dette i framtida. Dette har ikke bare interesse for det fisket som i dag pågår i Sørishavet, men gjelder norsk engasjement i fisket i internasjonalt farvann, i soner under fellesforvaltning og i andre lands soner generelt.

5. Kravliste

Naturvernforbundet krever at Norge:

1. Fjerner verftsstøtten for bygging av havgående fiskefartøy.
2. Fjerner ordningen med eksportstøtte til havgående fiskefartøy.
3. Avstår fra å gi støtte eller garantier til forsøksfiske eller regulært fiske i internasjonale farvann.
4. Endrer Lov om Saltvannsfiske, eller på annen måte skaffer seg mulighet til å reagere mot norskeide fartøy og norsk mannskap på fartøy som driver ulovlig eller uregulert fiske, selv om disse fartøyene ikke er registrert i Norge.
5. Støtter opp om en prosess for overvåkning og håndheving av forvaltningen rundt øyene under forskjellige lands jurisdiksjon i Sørishavet.
6. Bidrar til å legge press på Mauritius, Mocambique og Madagaskar for å få stoppet landingene fra den uregulerte flåten i området.

6. Vedlegg

Liste over fartøy involvert i fisket etter Patagonian Toothfish i Sørishavet. Dette er alle fartøyene, både de som har drevet lovlig og de som er observert i et eller annet ulovlig/uregulert fiske eller er registrert med landinger av Patagonian Toothfish.

Fartøy som er eller har vært involvert i fisket etter Patagonian Toothfish						
	8. september 1997			**Fartøy med sørafrikansk lisens		
	Navn	Flagg	Kallesignal	Hjemmehavn	Pennant no.	Lloyds no.
**	Aquatic Pioneer	Sør Afrika	ZR 2982	Cape Town	CTA 288	7930010
**	Zambezi	Sør Afrika	ZUPT 25	Saldanha Bay	SBH 200	
1	Alida Glacial	Argentina	LW 9806	Buenos Aires	6523	9127825
2	Aliza Glacial	Argentina	LW 9860	Ushuaia	6568	9127837
3	Alkar II	Namibia	V5AC	Luderitz	93 LB 005	6925460
4	American Champion	USA	KYAZ	Seattle	527411	
5	Antartica	Namibia				
6	Antartico	Portugal	CUFY	Punta Del Gado	PD 401N	7362768
7	Antonio Lorenzo	Chile	CB 4054	Valparaiso		5020287
8	Arbumasa XXIII	Argentina	LW 9017	Buenos Aires	348033	7529550
9	Arbumasa XXV	Argentina?/ Belize?	LW ?/V3TK8?	Puerto Deseado?/ Belize City?	05971073?	
10	Arctic Fox					
11	Argos	Malta	9HBM3			
12	Batanzos	Spain				
13	Belgie III	Belize	V3PQ2			
14	Bobby 3	Honduras	HQNW4		L1925315	
15	Bueno Pesca I	Belize	V35A8	City of Belize	019771787	
16	Cam Zebra	Guiney-Bissau	GHHG		B1-486-C	
17	Cape Flower	Panama	HP 7723		23146-PEXT	
18	Capensis	Sør Afrika			18908	
19	Caroline Glacial	Panama				
20	Celine	Vanuatu	YJQS3	Fort Villia	1045	
21	Cevita	Vanuatu	YJQS4	Fort Villia	1046	
22	Christina Glacial	Panama	HP 8965		26163-PEXT	
23	Cindy	Vanuatu	YJQP8	Port Villa	1024	
24	Cisne Verde	Chile	CB 4109	Valparaiso	2616	
25	Conbaroya Quatro	Namibia			L611	
26	Cristal Marino	Argentina	LW 5924	Buenos Aires?/Bahia Blanca?	960474	

27	Eagle	Marshall Islands	V7AG9		1056	
28	Echalar	Namibia			L594	
29	Ekuelle	Chile		Kingstown		
30	Elqui	Chile	CB 3799	Valparaiso	6622654	
31	Elva Maru	Belize?	V3TP3?			
32	Ercilla	Chile	CB 4061	Valparaiso		8711174
33	Erstella II					
34	Esamar I	Argentina	LW 8485	Buenos Aires	950370	
35	Estela	Argentina	LW 8316?/LW 8136	Puerto Deseado	6010	
36	Explorer (ex Krill)	Panama	HP 8630	Panama City	25201-PEXT	
37	Faro De Hercules	Chile	CB 5143	Valparaiso		
38	Frio Sur III (Sur)	Chile	CB 3506	Valparaiso	951N62	
39	Froyanes	Norge				
40	Fuji	Argentina	LW 8194	Puerto Delgado	5969?/9949?	
41	Garoya	Namibia	V5GY	Luderitz	92 LB 086	
42	Isla Antartica	Argentina				
43	Isla Camila	Chile	CB 4234	Valparaiso	2637	
44	Isla Guafo	Chile	CB 3823			
45	Isla Guamblin	Argentina?/Chile?	LW 9824?/CB 3822?	Buenos Aires?		7323140
46	Isla Isabel	Chile	CB 4188	Valparaiso	89P368?/2635	
47	Isla Sofia	Chile	CB 4233	Valparaiso	89G384	
48	Kinshu Maru	Argentina	LW 9302	Buenos Aires	6340?/940329?	
49	Koyru Maru 11	Japan	JDEG	Yaizu, Shizuoka Prefectura	119910	
50	Krill (later Explorer)	Norge		Alesund	LLJT	
51	Liberty	Belize	V3NU9	Belize City		
52	Magallanes I	Argentina	LW ?	Puerto Deseado	6243	
53	Magallanes III	Chile	CB 4299	Valparaiso		
54	Magallanes IV	Namibia	V5ML	Luderitz	L656	
55	Mar De Pesca	Argentina	LW 9828	Puerto Deseado	6539	
56	Mar Del Sur I	Chile	CB 3544	Punta Arenas	2501	
57	Mar Del Sur II	Argentina	LW 9591	Ushuaia	6384?/C8-3544?	
58	Mar Largo	Portugal	CUOA	Peniche	PE-2078-C?/PE-2078-PE-N?	

59	Marazul	Argentina	LW 9044	Puerto Quilla?	6437	
60	Marazul X	Argentina	LW 7123		6435	
61	Marazul XII	Argentina	LW 9043	Puerto Quilla	6436	
62	Marazul XV	Argentina		Buenos Aires?/Puerto Quilla?	MAT 6438	
63	Maria Tamara	Chile	CB 4459	Valparaiso	2693	
64	Martino	Chile?/Spain?		Madeira?		
65	Marunaka	Argentina		Puerto Deseado	6049	
66	Merced					
67	Monte Confurco	Sør Afrika		Cape Town		
68	Mr B	USA	WCD 7786	Seattle	600325	
69	Name erased	Chile	CB 4234			
70	Nao	Panama	HP 6920			
71	Norse Pride	Panama	HP 8775	Panama City	962P21	
72	Ons	Belize	V3TM8	Belize City	02931024	
73	Orense	Argentina	LW 9099	Puerto Deseado		
74	Palli Hja Mariannu	Færøyene	OW 2169		KG 691	
75	Pesca Nao	Panama?				
76	Praia Do Rostello	Portugal	V5PR??	Lisbon		
77	Puerto Ballena	Chile	CB 2043	Valparaiso		
78	Puerto Madryn	Belize?/Argentina?	V3TR8?/LW 4031	Belize City?	15962009	
79	Quantas	Sør Afrika?/Namibia?	V5LU??	Cape Town?	SBH 195	
80	Rita	Portugal?				
81	Salvora	Belize	V30W6	Belize City	02952103	
82	Sanoura	Belize?				
83	Santa Monica	Sør Afrika		Cape Town	CTA 141	
84	Shin Sheng 23	Taiwan?	BH 2312?		CT 0312	
85	Sil	Spain	EGUL			
86	St Porto No. 1	Panama	3 EOW 7	Panama City	19457 PEXT	
87	Stella	Belize	V3SC2	Belize City	15961003	
88	Sudurhavid	Namibia	V5SW	Luderitz	93 LB 011	
89	Tierra Del Fuego	Chile	CB 5999	Valparaiso	961D65	
90	Tugvusteinur	Færøyene	XPYK	Hosvik	VN86	
91	Vasco De Gama	Panama	HP 8804			
92	Vieirasa Doc	Argentina			3-CO-2-3881	
93	Vieirasa XII	Argentina	LW 9745	Ushuaia		